

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1939-1940.

VERGADERING VAN 7 MAART 1940.

Verslag uit naam van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsvoorstel tot wijziging der wet van 25 April 1935 op het eerherstel der veroordeelden.

(Zie n° 106 van den Senaat.)

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1939-1940.

SÉANCE DU 7 MARS 1940.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner la proposition de loi modifiant la loi du 25 avril 1896 relative à la réhabilitation des condamnés.

(Voir le n° 106 du Sénat.)

Aanwezig : de heeren ROLIN, voorzitter; COULONVAUX, CROKAERT, FLAGÉY, HANQUET, LEGRAND, ORBAN, PHOLIEN, ROMBAUT, TEMMERMAN, VAN REMOORTEL en Jos. DE CLERCQ, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De toelichting gevoegd bij het wetsvoorstel van onzen geachten collega, den h. Rolin, bepaalt duidelijk zijn strekking en ontslaat ons van verderen commentaar.

Volgens de wet van 25 April 1896 mag een veroordeelde zijn eerherstel pas na een termijn van vijf of tien jaar aanvragen.

De veroordeeling tot een politiestraf, sedert minder dan vijf jaar uitgesproken, belet het verleen van eerherstel (art. 1, 3°).

Eensgezind erkent de rechterlijke wereld dat in zeer veel gevallen, deze al te strakke bepaling betreurenswaardige gevolgen na zich sleept.

Om dit te verhelpen, stelt de indiener van het wetsvoorstel voor art. 1, 4° te volledigen met een nieuwe bepaling, naar luid waarvan een veroordeeling tot een politiestraf of tot een correctioneele geldboete opge-

MESDAMES, MESSIEURS,

Les développements joints à la proposition de loi due à l'initiative de notre honorable collègue M. Rolin précisent nettement sa portée et dispensent de commentaires.

D'après la loi du 25 avril 1896, un condamné ne peut demander sa réhabilitation qu'après un délai de cinq ou dix ans.

La condamnation à une simple peine de police prononcée depuis moins de cinq ans fait obstacle à l'octroi de la réhabilitation (Art. 1, 3°).

Le monde judiciaire est unanime pour reconnaître que dans de très nombreux cas cette disposition trop rigide entraîne des conséquences déplorable.

Pour y remédier l'auteur de la proposition de loi suggère de compléter l'article 1er, 4°, par une disposition nouvelle, par application de laquelle une condamnation à une peine de police ou à une amende correction-

loopen gedurende den termijn van vijf of tien jaar, geen volstrekt beletsel voor eerherstel kunnen zijn, mits de feiten waarop de nieuwe veroordeeling steunt *de zedelijkheid van den veroordeelde niet aantasten*.

Dit laatste punt wordt dus overgelaten aan het oordeel van het Hof dat kennis neemt van de aanvraag.

De goedkeuring van deze wijziging moet automatisch een aanvulling van artikel 1, 5° na zich slepen.

Dit wordt dan artikel 2 van het wetsvoorstel. Het hoeft niet te worden toegelicht.

De wet van 25 April 1896 bepaalt in haar artikel 5 dat, na de verwerping van een vraag om eerherstel, deze niet mag worden hernieuwd vóór het verstrijken van een termijn van twee jaar met ingang van den datum van het arrest.

Naar luid van een overgangsbepaling, die art. 3 van het wetsvoorstel uitmaakt, kunnen aanvragen die niet konden worden ingewilligd wegens bestaan van een veroordeeling tot een politiestraf of tot een correctioneel geldboete, andermaal vóór het verstrijken van den termijn van twee jaar voorzien bij artikel 5, worden ingediend.

Bij het onderzoek van dit wetsvoorstel in de Commissie, bleek een wijziging van het eerste artikel, 3° geboden.

Bij toepassing van deze paragraaf, gaat de termijn van vijf jaar, voor de voorwaardelijke veroordeeling, pas in met den dag waarop deze vervalt of bij het verstrijken van het uitstel.

Zoo de veroordeeling effectief wordt, wegens het oploopen van een nieuwe veroordeeling tot een crimineele of correctioneel gevangenisstraf, dan levert dit geen bezwaar op. Het stelsel van de geldende wet blijft van toepassing en daarvan wordt niet afgeweken.

nelle encourue pendant les délais de cinq ou dix ans ne formerait plus un empêchement absolu à la réhabilitation pourvu que les faits qui ont motivé la condamnation nouvelle *n'entachent pas la moralité du condamné*.

Cette dernière question est donc laissée à l'appréciation de la Cour qui devra connaître de la demande.

L'acceptation de cette modification doit entraîner automatiquement un complément à l'article premier, 5°.

Celui-ci constitue l'article 2 de la proposition de loi. Il ne demande pas de justification.

La loi du 25 avril 1896 dispose en son article 5 qu'après le rejet d'une demande en réhabilitation, celle-ci ne peut être renouvelée avant l'expiration d'un délai de deux années à compter de la date de l'arrêt.

Par une disposition transitoire formant l'article 3 de la proposition de loi les demandes qui n'auraient pu être accueillies à raison précisément d'une condamnation à une peine de police ou à une amende correctionnelle pourront être introduites à nouveau avant l'expiration du délai de deux ans visé à l'article 5.

Lors de l'examen en commission de la présente proposition de loi, il est apparu qu'une modification de l'article premier, 3° s'imposait.

Par application de ce paragraphe, le délai de cinq ans, pour la condamnation conditionnelle prend seulement cours depuis le jour où celle-ci est non avenue, soit à l'expiration du sursis.

Si la condamnation devient effective à raison de la survenance d'une nouvelle condamnation à une peine criminelle ou correctionnelle d'emprisonnement, ceci ne présente aucun inconvénient. Le système de la loi en vigueur reste d'application. Il n'y est dérogé en rien.

Doch dit voorstel heooft juist de van de, althans automatische toepassing van dezen regel, uit te sluiten de gevallen waarin de nieuwe, zelfs correctioneele, veroordeeling een geldboete bedraagt.

Dergelijke veroordeeling brengt evenwel mede dat de voorwaardelijke veroordeeling effectief wordt.

Dit zou voor gevolg hebben, voor den correctioneelen veroordeelde — wiens geval een gunst waardig werd bevonden, — dat het oploopen van een nieuwe veroordeeling tot een correctioneele geldboete, hem in een minder gunstigen toestand zou plaatsen, ten aanzien van het eerherstel, dan zoo de veroordeeling gewoon ware geweest.

Dit eerherstel kon, krachtens artikel 1, 3°, hem slechts worden verleend, vijf jaar na de uitgestelde straf, terwijl zij dit veel vroeger had kunnen zijn, zoo de straf onmiddellijk werd *gelast en ondergaan*.

De goedkeuring van het voor naamste voorstel moet deze terechtwijzing voor gevolg hebben.

Een dergelijke opmerking is geboden in verband met de voorwaardelijke invrijheidsstelling.

De wet voorziet dat de termijn loopt vanaf de uitlooving van de straf. Het Hof van verbreking heeft, terecht naar het schijnt, beslist (22 Juli 1901, Pas. 1901-I-349) dat in geval van voorwaardelijke vrijstelling, het uitgangspunt gelegen is op den dag dat de vrijstelling definitief is geworden.

Welnu, dit veronderstelt, volgens de huidige wetgeving, het verstrijken van een termijn gelijk aan het dubbel van den termijn van opsluiting dien deze moest ondergaan, op den datum waarop de vrijstelling te zijnen voordeele werd gelast.

Aldus, en in strijd met elke logica, geeft het verleenen van de voorwaardelijke vrijstelling onvermijdelijk aan-

Mais la présente proposition tend précisément à exclure de l'application, du moins automatique de cette règle, les cas où la condamnation nouvelle même correctionnelle comporte une peine d'amende.

Une telle condamnation a néanmoins pour conséquence de rendre la condamnation conditionnelle effective.

Il en résulterait que pour le condamné correctionnel — dont le cas a été jugé digne d'une faveur — la survenance d'une condamnation nouvelle à une peine correctionnelle d'amende le placerait dans une situation moins favorable, au point de vue de la réhabilitation que si la condamnation avait été pure et simple.

Cette réhabilitation ne pouvait, en vertu de l'article premier, 3°, lui être accordée que cinq ans après la peine différée, alors qu'elle eut pu l'être beaucoup plus tôt si la peine avait été *ordonnée et subie* immédiatement.

L'adoption de la proposition principale doit entraîner un correctif à ce sujet.

Une observation analogue s'impose relativement à la libération conditionnelle.

La loi prévoit que le délai court à partir de l'extinction de la peine. La Cour de cassation a décidé, et à bon droit semble-t-il (22 juillet 1901, *Pas.* 1901-I-349), que dans le cas de libération conditionnelle le point de départ se situait au jour où la libération est devenue définitive.

Or, ceci suppose d'après la législation actuelle : l'expiration d'un délai égal au double du terme d'incarcération que celui-ci avait à subir à la date à laquelle la mise en liberté a été ordonnée en sa faveur.

De la sorte, et contrairement à toute logique, l'octroi de la libération conditionnelle entraîne inévitablement

leiding tot een *vertraging* in het mogelijk verleen van het eerherstel.

Het schijnt dat men integendeel moet aannemen dat de werkelijke proeftijd dezelfde moet zijn en dat de termijn derhalve, in geval van voorwaardelijke vrijstelling, moet worden gerekend vanaf den dag dezer vrijstelling, ter uitzondering van het geval dat zij mocht worden ingetrokken.

Uw Commissie stelt U derhalve voor het 3° van het eerste artikel te vervangen door de volgende bepaling die aldus het eerste artikel van het wetsvoorstel zal worden :

« Er moeten vijf jaar verlopen zijn ofwel sedert de veroordeeling indien deze voorwaardelijk is, ofwel, in de overige gevallen, sedert de uitdooving van de straf of sedert de voorwaardelijke vrijstelling die niet werd ingetrokken. »

Dit wetsvoorstel alsmede het verslag werden eenparig aangenomen.

De Verslaggever, De Voorzitter,
Jos. DE CLERCQ. H. ROLIN.

* * *

**Amendement
door de Commissie voorgesteld.**

Aan den tekst van het wetsvoorstel een artikel (nieuw) te doen voorafgaan luidende :

Het eerste artikel, 3°, der wet van 25 April 1896 wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Er moeten vijf jaar verlopen zijn ofwel sedert de veroordeeling indien deze voorwaardelijk is, ofwel, in de overige gevallen, sedert de uitdooving van de straf of sedert de voorwaardelijke vrijstelling die niet werd ingetrokken. »

un *retard* dans la possibilité d'octroi de la réhabilitation.

Il semble que l'on doive *au contraire* considérer que le temps d'épreuve effective doit être le même et que le délai doit, dès lors, être compté en cas de libération conditionnelle depuis la date de cette libération, exception faite, évidemment, du cas où elle serait révoquée.

Votre Commission vous propose donc de remplacer le 3° de l'article 1er par la disposition suivante qui deviendrait l'article 1er de la proposition de loi :

« Cinq ans doivent s'être écoulés, soit depuis la condamnation si celle-ci est conditionnelle, soit, dans les autres cas, depuis l'extinction de la peine ou de la libération conditionnelle non révoquée. »

La présente proposition de loi, ainsi que le rapport, ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur, Le Président,
Jos. DE CLERCQ. H. ROLIN.

* * *

**Amendement
présenté par la Commission.**

Faire précéder le texte de la proposition de loi par un article nouveau ainsi conçu :

L'article 1er, 3°, de la loi du 25 avril 1896 est remplacé par la disposition suivante :

« Cinq ans doivent s'être écoulés, soit depuis la condamnation si celle-ci est conditionnelle, soit, dans les autres cas, depuis l'extinction de la peine ou de la libération conditionnelle non révoquée. »